

„РСФСР-са Верховној Совето борысөмјас жылыс положеңије“ велөдөм куза кружоклөн ужалан план

1-ој занатіје

РСФСР-са государственној власт высшөј органө локтан бөрјисөмјас жылыс

СССР-са Верховној Советө муном бөрјисөмјаслөн итогјас да төдчанлун.

РСФСР-са Верховној Советө локтан бөрјисөмјас да налөн төдчанлун.

Коммунистјаслыс да беспартијнојјаслыс сојуз јонмөдөмөн, народлыс гнуснөј врагјасөс, фашизмлыс право-троцкистскөј банфитјасөс да став мукөд најмитјасөс пөшщадатөг бертлөмөн, СССР-са ужалыс јөз Ленин—Сталин партија вескөдлөм улын неуклонноја муноны воғө, коммунизмлөн был победајасө.

РСФСР—ыжыд унационалној республика.

РСФСР-лөн общественној устројство. РСФСР-лөн государственној устројство: крајјас, областјас да автономној советскөј социалистическөј республикајас, кодјас пырөны РСФСР-ө (географическөј карта серти). Мијан странаса 170 миллион населенијеыс кык коймөд јукөныс олө РСФСР территорија вылын.

РСФСР государственној властлөн да государственној управленіјелөн органјас.

Автономној советскөј социалистическөј республикајас государственној властлөн да государственној управленіјелөн высшөј органјас.

РСФСР ем рабочөјјаслөн да крестаналөн социалистическөј государство. Ужалыс јөз депутатјаслөн Советјас—РСФСР-лөн политическөј подув.

РСФСР-са Верховној Совет—РСФСР-са государственној властлөн высшөј орган.

Литература

РСФСР-са Конституција. 1—VI главајас.

СТАЛИН. ССР Сојузса Конституција проект жылыс. II да III разделјас.

МОЛОТОВ. Социализмлөн Конституција (Советјас Чрезвычайној VIII-өд Ставсојузса сјезд вылын реч). III раздел.

КАЛИНИН. РСФСР-са Конституција проект жылыс (Советјас Чрезвычайној XVII Всероссийскөј сјед вылын доклад).

Централној избирательној комиссијалөн јуөртөм бөрјисөмјас лыд жылыс, кодјас 1937 вога декабр 12 лунө СССР Верховној Советө бөрјисөмјас вылын гөлдөсүтисны коммунистјас да беспартијнојјас блоклөн кандидатјас вөсна.

2-өд занатіје

Избирательној право, избирательној система

Буржуазној демократіја—демократіја озырјаслы, буржуазној сәјөдөм господство.

Буржуазно-демократическөј конституцијасын ужалыс јөзлыс правојас ограничөтөм.

Буржуазној демократіјалөн формалној характер. Фашизм странајасын народлөн тырвыјө политическөј праватөмлун.

Капитализм условијејасын ужалыс јөз паскыд массајаслөн потөмлун испөзүтны налы буржуазној конституцијасөн сетөм жалкөј правајасөс.

СССР-ын последовательној социалистическөј советскөј демократизм зоріалөм былө ма-

териальној условијејаслөн емлун да тајөс РСФСР-са Конституцијалөн төдчөдөм. Мијан странаын социалистическөј строительство победалыс факт РСФСР-са Конституцијалөн төдчөдөм. Овмөслөн социалистическөј система да производство средствојас да орудіјејас былө социалистическөј собственност—РСФСР-лөн экономическөј подув. Ужалыс јөзлөн зајточнөј олөм зоріалөм. РСФСР-ын культуралөн зоріалөм.

Сталинскөј Конституција—мирын меңса демократическөј. Гражданагы сјө сетө паскыд гарантированној правојас. Мијан странаын бөрјисөмјас нүдчөны всеобщшөј, равнөј, вескыд избирательној право подув вылын гусөдн (тупкөса) гөлдөсүтөмөн.

РСФСР-ын всеобщшөј избирательној право, да мыын сјөдө выражајтчө. Коді РСФСР-ын имеітө право бөрјисны да лоны бөрјөмадн.

РСФСР-ын равнөј избирательној право помөз развернутој социалистическөј демократіја подув вылын.

РСФСР-ын вескыд избирательној право Сталинскөј Конституција подув вылын, да мыын сјөдө выражајтчө.

Гуса (тупкөса) гөлдөсүтөм, да мыын сылөн төдчанлуныс.

Литература

РСФСР-са Конституција. I да XII главајас.

РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас жылыс положение. I глава.

ЛЕНИН. Буржуазној демократіја да пролетариат диктатура жылыс доклад да тезисјас. Соч. том XXIV, 7—20 листбок.

СТАЛИН. ССР Сојузса Конституција проект жылыс III раздел.

СТАЛИН. „Скриппс-Говард Нјуспейперс“ американскөј газетној објединенијеса председател г-н Рој. Говардкөд беседа (медбөрја вопрос).

МОЛОТОВ. Советскөј Конституцијалөн вежсөмјас жылыс. (1935 вога феврал 6 лунө СССР-са Советјас VII-өд сјезд вылын доклад). II раздел.

МОЛОТОВ. Социализмлөн Конституција II раздел.

КАЛИНИН. Мыј сетис советскөј власт ужалыс јөзлыс.

СССР да капитализмлөн странајас. V да VI главајас.

3-өд занатіје

Кызі лөсөдчөны РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас куза избирательној округјас да избирательној участокјас

РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас куза избирательној округјас—150 сурс населеније округ былө.

Избирательној участокјас лөсөдөмлөн производственној принцип РСФСР-са важ Конституцијалөн да территориальној принцип РСФСР-са был Конституцијалөн.

Кызі организујтчөны избирательној округјас да избирательној участокјас. Кызі лөсөдчөны избирательној округјас да участокјас, карын да сиктын, ылі мөстајасын, большајасын, кораблјас вылын да с. в.

Литература

РСФСР-са Конституција. III глава. 25-өд статта.

РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас жылыс положение III да IV главајас.

БУЛГАНИН. „РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас жылыс положение“ проект жылыс. (XVI созыва ВЦИК IV-өд сессіја вылын доклад).

4-өд занатіје

Избирательној комиссија, бөрјисөмјаслөн списокјас.

Кандидатјасөс выставлајтан пөрадок

РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас куза Централној избирательној комиссија. Окружној, участковөј избирательној комиссијајас, налөн состав, налөн функцијајас, да кодөн најө вынөсөдөны. Избирательној комиссијајас лөсөдан срокјас.

Кодөн вөчөдөны бөрјисөмјаслөн списокјас. Коді пыртчө бөрјисөмјас списокө, коді оз пыртчы бөрјисөмјас списокө. Бөрјисөмјас списокө военнослужашщөјјасөс пыртан пөрадок.

Кызі обеспечивајтчө гражданагы позанлун төдмасны бөрјисөмјас списокөн.

Кызі сетны норасөм, бөрјисөмјас абү пыртма либө вескыда пыртма бөрјисөмјас списокө.

Кушөм организиацијајаслөн ем право выставлајтны кандидатјасөс РСФСР-са Верховној Советө.

Кандидатјасөс выставлајтан да регистрирујтан пөрадок. Выставитөм кандидатјаслыс овјас јөздөдан пөрадок. Коммунистјаслөн да беспартијнојјаслөн сталинскөј блок—зев важној условије РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас куза избирательној кампаніје успешноја нүдөмлы.

Выдвинат РСФСР-са Верховној Советө социалистическөј рөфиналыс патриотјасөс, республикалыс достојној јөзөс, Ленин—Сталин белө вөсна, рабочөјјас да став ужалыс јөз шуд вөсна непоколебимөј борецјасөс.

Вылөжык революционној бөителност! Пөшщадатөг бертны социализмлыс врагјасөс, народлыс врагјасөс, право-троцкистскөј банфитјасөс—фашистскөј најомнијасөс, шпионјасөс, диверсантјасөс, вредителјасөс, мортвөйејасөс—капиталистическөј кышаламлыс агентјасөс! Помнитны капиталистическөј кышалам жылыс.

Литература

РСФСР-са Конституција XI да XII главајас. РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас жылыс положение II, V да VI главајас.

БУЛГАНИН. „РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјас жылыс положение“ проект жылыс (XVI созыва ВЦИК IV-өд сессіја вылын доклад).

СТАЛИН. Партиној ужын тырмытөмторјас жылыс да троцкистскөј да мукөд двурушникјасөс бырөдан мерајас жылыс (1937 вога март 3 лунө ВКП(б) ЦК пленум вылын доклад).

СТАЛИН. Москвада Сталинскөј избирательној округса

бөрјисөмјас предвыборној собрание вылын 1937 вога декабр 11 лунө реч.

Иванов јортлөн писмө да Сталин јортлөн вочакыс.

МОЛОТОВ. Коммунистјаслөн беспартијнојјаскөд избирательној блок жылыс (Москвада Молотовскөј избирательној округса бөрјисөмјас собрание вылын 1937 вога декабр 8 лунө реч).

ВКП(б) ЦК пленумлөн шуөм (1938 вога январ).

КАЛИНИН. Мыј сетис советскөј власт ужалыс јөзлыс.

„Коммунистическөј партија—ужалыс јөзлөн авангард“ раздел. Ставсојузса коммунистическөј (большевикјас) партија Централној Комитетлөн шыөдчөм став бөрјисөмјас динө, рабочөјјас динө, работницајас динө, крестана да крестанкајас динө, Красинөј Армија динө, советскөј интеллигенција динө.

5-өд занатіје

Гөлдөсүтөмлөн пөрадок да бөрјисөмјаслыс результатјас определитөм

РСФСР-са Верховној Советө бөрјисөмјаслыс лун да часјас установитөмлөн пөрадок.

Избирательној бюллетен, конверт, избирательној ящик, избирательној участокын бюллетенјас заполнитөм былө помещеније.

Гөлдөс сетөм былө избирательној комиссија бөрјисөмјаслөн личнө локтөмлөн коланлун.

Избирательној бюллетен да конверт сетан пөрадок. Избирательној бюллетен заполнитан пөрадок. Кызі заповнајтөны бюллетен неграмотнојјас да инвалидјас. Избирательној бюллетенјас подув вылын гөлдөсјас лыдөдөмлөн да избирательној участок куза гөлдөсүтөмлыс результатјас јавитан пөрадок. Участковөј избирательној комиссија сөс протоколјас подув вылын окружној избирательној комиссијаын гөлдөсјас лыдөдөмлөн пөрадок. Округ куза бөрјөм кандидатөс јавитан пөрадок. РСФСР-са Централној избирательној комиссија бөрјисөмјас недејствителнојјасөн признајтөм случајын кандидатјасөс перебаллотирүтан пөрадок, да кушөм помкајас вөсна бөрјисөмјасыс вермасны лоны отменитөма.

Литература

РСФСР-са Верховној советө бөрјисөмјас жылыс положение. VII-да VIII главајас. (Бостөма „Вөрлегыс“ газетыс)

Сладкостіјев чукоктис ордысны Новоселов јортөс

Первоначалној кылөдчан Метју вывса начальник (Лопју лесопункт) Сладкостіјев јорт кылөдчөм кадын ештөдөм былө чукоктис ордысны Межадорса Појинга ју вывса начальник Новоселов јортөс.

Сладкостіјев јорт аслас ордысан договорын гөждө: „Кылөдчысјас повсын стахановскөј двөженіје паскөдөмөн кылөдчөм ештөдам кык лун сөрокыс вөзжык“.

Паскыджыка паскөдны избирательнөй бурмөдны комсомолын пропаган- документјас велөдөм дїстскөй уж

Ыжыд кыпыдлундї мунїс мас-
төвөй агитационнөй уж СССР-са
Верховнөй Советө бөрҗысөм
возвылын. Секї агитаторјас нүд-
дїсны партїннөй массөвөй
уж не сөмын цехјасын, завод-
женїејасын, но і торја керка-
јасын да квартирајасын.

Мунїсны уна лыда мїтїнгјас
да ужалыс јөзлөн собраниејас,
лөсөдавсалїсны коллективнөја
кїно вїзөдөмјас да с. в.

Агитационнөй уж нүддөмө вө-
лї кыскөма выл уна со агїта-
торјасөс, кодјас петїсны рабочөй-
јас да колхознїкјас пөвсыс. Агїта-
торјас петкөдлїсны ассыныс тал-
лантлвостјаснысө, кужанлунны-
сө да способностјаснысө болше-
вїстскөй кыв массаөз вїзөдөмын.

Торја местајасын агитацион-
нөй уж бур а му н ө і
өнї РСФСР-са да Комї АССР-
са Верховнөй Советјас бөрҗы-
сөмјас возвылын. Сїз, Лөн завод-
дын шымыртөма кружкөвөй
занатїејасөн став ужалыс јөзөс.

Жалө кружок домохөзәјакјас
п ө в с т ы н, м у н ө н ы
бесөдајас, кодјас регыд помалас-
ны РСФСР-са да Комї АССР-
са Верховнөй Советө бөрҗысөм-
јас јылыс положенїе велөдөм.

Оз омөла ужавны і Ужга сїкт-

Көні век-на зуртөны

СССР-са Верховнөй Советө
бөрҗысан кампанїе кадын Коб-
ра сїктсөветын ужалıs 10 агї-
татор да чтец. Быд 12 керка
вылө вөлі өтї агитатор лїбө
чтец, кодјас колхознїкјас да
колхознїцајас пөвстө петкөдїс-
ны болшевїстскөй правдалыс
кыв. Сїзө каднас колхознїкјас-
лөн вөлі јона вылө кыптөма
полїтїческөй да производствен-
нөй актївност, сїктын ужыс
вөлі мунө пудмөн. Но Кобра-
са коммунистјас колхознїкјас-
лыс полїтїческөй да производст-
веннөй кыптөмсө ез закрепїт-
ны. Колхознөй массакөд вунд-
дїсны воэө нүддны мед кола-
на ужсө.

СССР-са Верховнөй Советө
бөрҗысөм, декабр 12-өд лун
бөрын, талуңја лундөз колхоз-

советовса агитаторјас.

Но век-жө колө шуны, мыј
тајө ужыс рајонын мунө лока.
Унжык сїктсөветын, вөр учас-
токјасын агитаторјас ужалөмыс
дугдїсны, агитаторјас разалїсны,
наөн вескөдлөмыс абу.

Партїннөй да советскөй орга-
нїзацијајас (Кожорт, Вїчїн, Кїб-
ра) лантөдчїсны шөдөдөм ус-
пехјас вылө, кодөс вөлі шөдө-
дөма СССР-са Верховнөй Сө-
ветө бөрҗысөмын. ВКП(б) Рај-
ком да Рајсполком быдлуңја
вескөдлөм пыддї колтчїс-
ны сөмын местајас вылө дїрек-
тївајас сеталөмөн, і шук та вөсна
парторганизацијајас да сїктсө-
ветјас лантөдчїсны да оз нүдд-
ны кывкүтөм, мыј вөсна агїта-
ционнөй ужыс мунө лока да раз-
өддөма уна лыда агитаторјаслыс
кадр.

Өнї, кычї некөр, колө кыпөд-
ны кок јылө став агитаторсө
кодї ужалıs СССР-са Верховнөй
Советө бөрҗысөгөн. Колө шөщ
шымыртны агитаторскөй арміјаө
уна вылө честнөй колхознїкјасөс
да колхознїцајасөс, і сїзкөн
сїктын, вөр участокјасын, пред-
прїятїејасын да квартирајасын
паскөдны болшевїстскөй агїта-
ционнөй уж.

Болотов.

нїкјас дорыс он азгыв нїөтї
агитаторсө да чтецөс. Өнї кол-
хознїкјас пөвсын оз мун РСФСР-
са да Комї АССР-са Верхов-
нөй Советлыс конституцијајас да
положенїејас велөдөм. Партїн-
нөй организација да сїктсөвет
вунддїсны агитаторјасөс, вунд-
дїсны колхознїкјас пөвсын агї-
тационнөй уж нүддөм јылыс.

Өнї партїннөй да советскөй
организацијалы колө зїк пыр-
жө котырты став агитаторсө
да чтецөс да агитаторјасөн пет-
ны колхознїкјас дорө да кут-
чысны пыдїа велөдны РСФСР-
са да Комї АССР-са Верхов-
нөй Советө бөрҗысөм куза ма-
териалјас.

Тажө објазанөс возглавїтны
парторганизација да сїктсөвет.

Кобраса.

ВЛКСМ ЦК V-өд пленумлөн
шөдөмыс велөдө кычї колө
күөдны тыш быдсїкаса врагјас-
көд. Велөдө, кычї колө совет-
скөй јөз дїнө относїтчыны.

Гөгөрвоана, мыј быд комсо-
молец објазан велөдчыны, ве-
лөдны Ленинлыс—Сталинлыс
трудјас, овладөйтны болшевїз-
мөн. Но кыч көт абу жал, а
талуңја лундөз пропагандїстскөй
уж бурмөдөм комсомолецјас
пөвсын, рајонын, мунө век-на
сорнї вылын. ВЛКСМ рајкомса
вескөдлысјас безпечност вөсна
38 политграмота куза кружок
пыс мунө сөмын 11 кружокын
занатїејас.

Таыс-на лөкжык положенї-
ејыс рајцентрса актївкөд, көнї
төлысјасөн оз велөдчыны, полї-
т занатїејасыс оз овлыны. Вел
уна комсомолецөс абу шымыр-
төма полїтшколајасөн, торјөн-
нїн вөрын ужалысјасөс да өтка
комсомолецјасөс.

Могјас, кодјасөс сувтөдїс
ВЛКСМ ЦК-лөн пленум, зөв
гырысөс да уна. Сїзө требуј-
тө став комсомольскөй орга-
нїзацијајаслыс пропагандїстскөй
уж вужаыс бурмөдөм, і тајөс
колө вөчны пырыстөм пыр-жө
нїнөм вїтчыстөг.

Пропагандалөн ідејнөй уро-
вень, сылөн качество, комсомо-
лецјасөн партїјалыс історїјасө
велөдөм да усвоїтөм завїсїтө
пропагандїстсан. А тајө істїна-
сө ВКП(б) рајкомса культпроп-

Кїбраса коммунистјас оз вескөдлыны агитаторјасөн

РСФСР-са да комї АССР-са
Верховнөй Советө бөрҗысөгјас
кежлө Кїбра сїктсөветса кол-
хозјасын век-на оз лөсөдчыны.

Нїөтї колхозыс он азгыв агї-
таторјасөс да чтецјасөс. Кол-
хознїкјасөс РСФСР-са да Комї
АССР-са Верховнөй Советө
бөрҗысөм куза положенїејас
велөдөм оз мун.

„Искра“ колхозын көт ескө
јуралысыс коммунист, век-жө
агитаторјасөн оз вескөдлы.

Агитаторјасөн оз вескөдлыны
і мукөд сїктса коммунистјас.

ын јуралыс Куклїн
јорт нарушајтө. Өд рај-
центрса комсомолецјас актївлы
таво індылїс-нїн вїт пропаган-
дїстс. Кожортса комсомо-
лецјаслы індылїс пропагандїс-
төн ВКП(б) рајкомса інструк-
тор Лобанов јортөс, а Лобанов
Кожортө ез-на кајлы. Лобанов-
лы ез вөв некущөм індөд і
ВКП(б) рајкомсан.

Сїз-жө вөлі індөма Куклїнөн
ВКП(б) історїја велөдөм вылө
Појолса организацијаө Рајевскїј
јортөс, і сылөн сїзжө артмїс,
кычї і Лобанов јортлөн.

Абу буржык ужыс і ВЛКСМ
рајкомса полїт учөба өтделын
вескөдлыс Грјазных јортлөн.
Пропагандїстјасөс велөдөм вы-
лө быд во лөзгысөд спецїалнөй
сөм, медым најөс велөдны, кы-
пөдны налыс теорїтїческөй уро-
вень, но сїзө сөмыс век кујлө,
воыс вөб колө. Позө-ө сорнїт-
ны та бөрын полїт учөба ком-
сомолецјас пөвсын бурмөдөм
јылыс? Ферт-жө оз.

Колө помавны тащөм полїтї-
тїческөй рөтөчөстөвөскөд. Колө
чорыда заводїтны кыпөдны про-
пагандїстјаслыс теорїтїчес-
көй да полїтїческөй уровеньсө,
і сөмын сек бура вермам нү-
өдны комсомолецјас пөвсын ве-
лөдчөм.

Колө пропагандїстјасөс закре-
пїтны да најөс велөдны. А тајө
ужнас ВЛКСМ да ВКП(б) рај-
комјаслы колө вескөдлыны.

Колхозјасын ем уна неграмот-
нөй колхознїк да колхознїца.
Најөс колө велөдны. Но мыјла-
кө велөдөмыс бара-жө оз мун.
Мї јуалам Кїбраса коммунист-
јаслыс, дырө нөшта сїктын оз
кут мунны партїннөй массөвөй
уж? Дырө кутасны ассыныс пет-
көдлыны полїтїческөй беспеч-
ност да благодушїејасө?

Надејтчам, мыј Кїбраса ком-
мунистјас јуалөм вылө вөча вї-
часны асланысыс ужсө перөс-
төйтөмөн да сїктын партїннөй
массөвөй уж паскөдөмөн.

Агротехнїческөй консультация

Өзімөвөй көзәјас бөрса тувсовја дөзөр војывса нечерноземнөй полосаын

Сојузса уна сїкас зонајасын
өзімөвөй көзәјаслөн төдчана
плөшцаө быд во страдајтө, а
мыјда-кө јукөн весїг шыкө төв-
ян лөк условїејас вөсна.

Нечерноземнөй полосаын, кө-
нї төлын мујас вевттысөдны
жужыд лымјөн, өзімөвөјјаслы
көзәјас абу страшнөјөс. Сїзө
условїејасын налы өпаснөјөс 0
дорө матыстчан температурајас.
Тажө вїставсө тащөм помкајасөн.

Лым улын осадокјас-кө пук-
сїсны сыв лїбө омөла кыномө
мусїн вылө, воэө көзалөмыс да
кыномөмыс сылөн мунө нөжжө
а көјдыс вужјасан жуждаын
мусїнлөн температураыс дыр
кад чөж вермас колны матө 0
дорө лїбө мыјда-кө улөжык.
Сы дырї быдмөглөн олан про-
цессјасыс (лолалөмыс да нөж-
мыда быдмөмыс) оз дугдыны.
Мунө углеродјас рөсководујтөм,
кодї быдмөглөн лым улын дыр
олїгөн вїзөдө најөс омөлтчөмө
да улынжык температурајас
дїнө налыс закалка вештөмө.

Ташөм омөлтчөм көзәјасыс
вермөны вїсмыны щака вїсөм-

јасөн, лымја бакшасөмөн, скле-
роциңјаөн. Најө шыкөдны (гїб-
нїтөны) лым сылөм бөрын весїг
тувсовја төдчымөнја слаб кө-
зәјасыс.

Нечерноземнөй полосаса ры-
тывөвөвыс да рытыв област-
јасын өзімјас страдајтөны јона
көтасөмыс, зөра арјасын, да
увтас местаын тувсовја ва су-
лалөмыс. Лунвыс да рытыв-лун
јукөнјасын көзәјас төвјөмлы
медлока дејтвуйтө јї корка.

Колө шуны, мыј весїг төд-
чымөнја бур условїејасын төв-
јїгөн көзәјас лым улыс петөны
нөрмөмөн, гежөдмөмөн, тувсов-
ја көзәјаслы да кос повоөдфа-
лы (засухалы) паныд малоустөй-
чївөјөн. Сы вөсна көзәјас бөр-
са колө вїзөдны төвбыд, төд-
мавын лымлыс жуждасө да
характерсө, мусїнлыс кыномө
да бөстны проба вылө ловзөд-
ны өзімјас.

Төвјөмлөн өнїја условїејас
нечерноземнөй полосаын мыјда-
кө неөбычнөјөс.

1937-өдвога ар вөлі шоныд

да куз; сїзө сетїс позанлун
өзімјаслы быдмыны да јона
вужјасны. Војывса зерновөй
өвмөс інстїтут базаса опыннөй
феланкајасын (Москва бердын)
өзімөвөй шөбдї вужјасөмлөн
енергїяыс шөркоөа вөлі 7—8
вож, а мукөд кустјасын кујлїс
10—12 вожөз өтї быдмөг вылө.
Воэө срока көзә опыннөй
(август 14-өд лунө) быдмөгјас
быдмїсны вывтї јона да најөс
лої шөщөдны.

Өзімјаслөн арын вывтї јона
быдмөмыс төдчө өтка местаја-
сын і нечерноземнөй полосаса
лунвыс рајонјасын. Воөщөм-
жө өзімөвөй шөбдї көзәјас сїзө
полосаас төвјөмө пырїгөн воїс-
ны вужјасөм выјөз да пырїсны
лым улө тырвыјө удовлетво-
рїтельнөй состојанїејын.

Нојабр төлыс шөрын лым усї
асыввыс да војыв рајонјасын
тырмымөнја кыномө мусїн вылө.
Но шөр да рытывыс јукөннїн
лымјыс усї омөла кыномө, а
өтка местајасын зїк сыв му вы-
лө. І көт пыр-жө көзөдөдїс 15—20
градусөз, мусїн, кодї тупкысїс
небыд лымјөн, кыномїс вывтї нөж-
жө.

Фөкабрын шөндөдлөм мыстї
да сы бөрын төдчымөнја көзөд-

дөмла мусїнлөн кыномөмыс мыј-
дакө өдзїс. Век-жө февраль бөр-
ја лунјасөз Московскөй, Ленин-
градскөй, Калининскөй област-
јасын лым улө сїзө колїс омөла
кыномөмөн, а өтка местајасын
весїг сыв. Лымлөн жуждаыс
пөштї став нечерноземнөй поло-
саын воө 40—50 сантиметрөз да
жужыджыкөз.

Өзімјас ловзөдөм вылө проба-
јас, кодјасөс бөстөма вөлі
војывса зерновөй өвмөс інстїтут
колхознөй станцијајасыс, өнөз
петкөдлөны көзәјасыс удовлет-
ворїтельнөй состојанїе. Сөмын
мусїнлөн омөла кыномөмыс да
төдчымөнја вылын температура
көјдыс вужјасан жуждаын кы-
пөдөны өпасајтчөм. Ставыс тајө
щөктө торја выманїеөн вїзөд-
ны өзімјас состојанїе бөрса.

Өзімөј шөбдї бөрса тувсовја
дөзөр нүддөм бөстө ыжыд, щө-
кыда рөшајущөј төдчанлун
быдмөглөн (растөнїеөн) воэө
быдмөмын да ыжыд урожај бөс-
төмын.

Тажө фелсө медвоз должен-
өс кыпөдны хата-лабораторїја-
јас өтвылыс колхознөй актївкөд.
Лым да сїзө сылөм бөрса наб-
лудөнїејас нүддөм отсаласны
(Помсө вїзөд 4-өд лїст бөкыс).

ИСПАҢЈАСА ФРОНТЈАС ВЫ- ЛЫН

(Парижсаң да Барселонасаң
ТАСС јуортҗас серти)

Асыввы (Арагонскө) фронт

Оборона куза испанскөј ми-
нистерство јуортҗас серти, рес-
публиканскөј војска апрел 7-дө
лунса рыт бостис позіціјас
Тремпа подступјас дорыс, Но-
гера ју шјуга берег вылын.
Кык мотора фашистскөј само-
лот, коді пулемјотыс лыліс
Артеса, вөлі ускөдөма респу-
бликанецјасөн Кубелјо гөдөрын.

Ебро јусан лунвыс секторын
республиканскөј војска, мја-
тежнікјас чорыд артиллеріскөј
бі вылө відөдтөг, кутөны ассы-
ныс став позіціјассө горнөј
Бесејте массив вылын.

Централнөј фронт

Эстремадура секторын рес-
публиканскөј војска нуөдөны
чорыд бојјас Каррасталехо
сікт рајонын, көні мјатежнікјас
чорыда воцсасөны. Мјатежнік-
јаслөн группа укрепітчис сетчөс
вічкөын.

Гвадалахара секторын, Сіфу-
ентессан војвыс рајонын, рес-
публиканскөј војска бөрја кык
лун чөжөн укрепітчис наөн
бостөм позіціјас вылын, мед-
сасө Лас Инверниас, Ел Сотілјо,
Абанафес, Сотодохос да Саели-
сес рајонын. Тајө фронт вескыд
фланг вылын мјатежнікјас артил-
леріскөј подготовка бөрын
нуөдөны контратака авіаціја
да танкјас отсөдөн. Ла Нава
сікт дорын республиканскөј
војскалыс позіціјас лоі мыјкө-
мында вежөма.

Содөны доброволецјаслөн радјасыс

Барселона, 6. Антифашистка-
јаслөн комітет јөзөдіс мани-
фест, кодын көсјсө правітель-
стволы мобілізујтны 15 сурс
нывбабабс тылын ужалөм вылө.
Комітет бостө ас вылас шефст-
во доброволецјасыс вылыс
формірујтөм дівізіјас вылын.
Төрыт Барселонаын метал-
лістјаслөн профсојуз востіс
народнөј арміјаб доброволец-
јасөс гөжөдөм. Оти лунө гөжөс
890 морт.

Агротехнічскөј консултация

Өзімөвөј көзәјас бөрсә тувсовја дөзөр војвывса нечерноземнөј полосаын

төдманвы, мыј іменнө колө вөч-
ны өні: өті случајјасын колө ре-
гыджык весавны лымсө, а мөд-
ын мөдарө—кутны сіјөс көзә-
јас, вылын.

Көјдыс вужјасан жуждаын-кө
температура матын 0 градусөз,
кыз слөј лым улын быдмөг-
јас візөны енергетічскөј ма-
теріалјаслыс запасјасө да во-
часөн завоітөны кувны. Ку-
лан процесс пөшти пыр кол-
лөдсө уна пөлдө шака вісөмјас
—фузариоза (лымја бакшасөм),
склероцініј да мукөд вісөмјас
паскалөмөн,—коді нөшта јон-
жыка слабмөдө быдмөгсө.

Ташөм участокјасас бур лөб
кіскавын лымсө торфөн, пөјімөн
лібө весіг муөдн да каліјнөј
солөн—сіјө отсалас лымлы өд-
јөжык сывны.

Сен, көні лымјыс еша, і сіјө
сылө воэ, кушмөм көзәјас, код-
јас төвјігас слабмісны, вермас-
ны шыкны бөр көзөдөдөгөн. Та-
шөм случајјасын өзімөвөј шоб-
ді требујтө шөнтөм. Лым

Кітајын војен нөј действіе- јас

Војвыс кітајын

Лондон, 8. „Таймс“ газет-
лөн шанхајскөј корреспондент
гөжө, мыј јапонецјас бөрја лун-
јасө нөдөм оз јуөртны Шандун-
нын положеніе јылыс, Тајер-
чжуан дорын ассыныс пора-
женіе јылыс чөв олдөмөн.

Газетлөн ханкоускөј коррес-
пондент јуөртө, мыј іностран-
нөј наблюдателјас подтверждат
төны кык јапонскөј дівізіја жу-
гөдөм јылыс кітајскөј сведе-
ніејаслыс правілност. Коррес-
пондент пасјө, мыј сіјө діві-
зіјасыслыс коласјассө кыша-
лөма кітајскөј војскаөн. Газет
статта помас гөжө, мыј Сујч-
жоу вылө јапонскөј наступле-
ніе провалітчис да кітајскөј
победа должен вліјатны ја-
понскөј арміја моралнөј сос-
тојаніе вылө. „Кітајскөј ко-
мандованіе, гөжө газет,—јапо-
нецјаслыс сөкыд положеніесө
арталөмөн, вөчис вескыда, фланг-
јасан 4 колоннаөн кышалан
двіженіејас нуөдөмөн. Кышалан
двіженіејас завоітчис војнас
да жеңыдік кад мысті јапо-
нецјасөс вөлі жүгөдөма да кы-
шалөма“.

КАҢКОУ, 8. Сујчжоусан бөр-
ја сведеңіејас серті, Итага-
кілыс да Ісогајлыс јапонскөј
дівізіјасыслыс главнөј вынјас бы-
рөдөма. Бөрја бојын вөлі віөма
5 сурсыс не ешажык јапон-
скөј салдатөс. Јапонецјас Тајер-
чжуансаң бөрынтчисны Ісан кар-
лаң. Шандун провинціја војвыс
јукөнын кітајскөј војска бөст-
іс Јујечен, Цынансаң (Хандун-
лөн столица) 45 кілометрөн ры-
тиввојвывлянын. Јапонскөј ты-
лын кітајскөј војскалөн да пар-
тізанјаслөн актівнөј операці-
јајас паскөдөм сувтөдө угроза
улө не сөмын выл јапонскөј
подкрепленіејас шыбалөм, но
сіз-жө вундө авангарднөј јапон-
скөј частјаслы бөрынтчан туј.

сылан дор сіјөс колө вевттыны
шырөм ізасөн, поснөдлөм торф-
өн лібө кујөдөн. Ізасө бостө-
ны 20—25 центнер гектар вы-
лө, торф лібө кујөд—15—20
тонна.

Лым сылөм помасігөн ташөм
шөнтөмсө колө нуөдны не сө-
мын лапкыд лымја рајонјасын,
но і не черноземнөј полосаса
асыв-војвылын, көні лым сылөм
бөрын тувсовја кынмалөмјас
омөлтчөм өзім вылө действуј-
төны гібельнөја.

Колан во Кудымкарса опы-
нөј станціјаын (Свердловскөј
област) өзімөвөј шөбділөн уро-
жајыс ізасөн шөнтөм вөсна кып-
тіс 3,3 центнер вылө гектарыс,
торфөн шөнтөмөн—1,3 цент-
нер гектарыс.

Кировскөј областса „Заветы
Ілліча“ колхозын өзімөвөј шөб-
ді, кодөс вөлі шөнтөма ізасөн,
сетіс 8 центнер гектар вылыс,
а шөнтытөмыс пөшти ставыс
шыкі.

(Помсө відөд воэө номерыс)

ПЕТАМ ОРДЈЫГНЫ СТАЛІН НІ- МА КОЛХОЗКӨД

Мі Гриваса „Труд“ колхоз
медым тавоса воын бостны
ыжыд урожај өнісан бура нуө-
дам тувсовгөра-көзә, кежлө лө-
сөдчана ужјас.

Мујас вылө кујөд петкөдөм
зоннас ештөдамө мај 1-ја лун-
өз. Помалөма Гөран-көзан інвен-
тар ремонтірујтөм.

Апрел 15-дө лун кежлө еш-
төдамө телегајас ремонтіруј-
төм. дастам тырмымөнја пош
да мајдг, і кор сылас лым да
му, пыр-жө завоітамө пошөс-
јас ремонтірујтөмө.

Көзны тырмымөнја дастөма
көјдысјас да пунктөма бур мес-
таб.

Котыртам бригада-бры-
гада костын социалістическөј
ордјысөм да ударнічество, да
січкөн көзә ештөдамө 8
лунөн.

Бур качествоөн көзөмөн да
көзә бура дөзөрітөмөн шөдөда-
мө быд га вылыс шөркода 20
центнерөн ід да су, а зөр 22
центнерөн.

Та вылө-жө чуксаламө соци-
алістическөј ордјысөмө Гриваса
Сталін нима колхозөс.

Колхозын јуралыс—
Матвеев.
Шщөтовод—Матвеев.

Палазәа вөрпункт петіс ордјысны Об- росово вөрпункткөд

Первоначалнөј кылөдчөм
ВКП(б) рајкомөн да рајисполко-
мөн індөм срокјасын ештөдөм
могыс Палазәаса вөрпунктын
јуралыс Торопов јорт чуқөстіс
ордјысны Обросово вөрпунктөс.

Обросово вөрпунктын јуралыс
Матвеев јорт примітіс Торопов
јортлыс чуқөстөмсө да шуис,
—первоначалнөј кылөдчөм лөб
ештөдөма срокыс воэжык.

Матвеева скөтнөцајасөн оз вескөдлы

„Серп і Молот“ колхозса
вескөдлысјас (Грива) скөтлы бур
условіе лөсөдөм вөсна да на
гөбөр бур дөзөр пунктөм вөсна
некушөма озтөждысны. МТФ-
ын јуралыс Матвеева скөтлыс
олан условіе бурмөдөм куза,
удој содтөм вылө да бура вер-
дөм вылө абу вескөдөма неку-
шөм выманіе. Совешаніејас
да беседајас скөтнөцајаскөд
скөт дорын бур уход пунктөм
јылыс оз овлыны.

Колхознікјаслыс јөв примітө

куканјаслы сојан лөсөдан кер-
каын, кытчө најтлаыс пырны оз
поэ. А јөв мерајтан кружкасө
абу мыскавлөма кык во чөж.
1937 воө ревізіјаөн прөверка
нуөдөм бөрын Матвеева ез тыр-
мы 92 літра јөв, уна со літра
обрат да 5 пуд нан. Но кол-
хозлөн правленіе ез вөч неку-
шөм вывод. Мі јуалам колхоз
правленіелыс, дырө нөшта ку-
тас кывкуттөма ужавны Матве-
јева?

Сін, Брітва.

Гедјуров өтартө стахановецјасөс

Фжепт участокса (Межадор
вөрпункт) прикащік Гедјуров
А. В. іздевајтчө стахановецјас
да честнөј ужалысјас вылын.
Гедјуровс-кө ужалысјас кутас-
ны уж бөрын нуөдны ларокө,
то сіјө пинастөг некор оз пе-
тав лавкаад. А буржык төвар-
кө вајасны лавкаад, Гедјуров
пыр сеталө аслас төдсајаслы
да Ыб сіктсөветса өткаолыс
көчкыјысјаслы, кодјаскөд шө-

кыда јулывлө.

Гедјуров өткаолысјаслыс
лавка пырыс вузалө көч віт
шайтөн штука некушөм доку-
мент оформіттөг, а ачыс бөст-
төма налыс нөл шайтөн. Сіз-жө
вузалө сур, кодөс бара-жө абу
оформітөма документөн.

Рајлеспрөдторглы колө ві-
рөдлыны та вылө регыдја кадө.

Ужалыс.

Межадорса леспрөдторг нужмасө

Регыд завоітчас кылөдчан
уж. Леспрөдторгјасса отделе-
ніејаслы колө вөлі кылөдчан
участокјасө дастыны тырмымөн-
ја сојан-јуан прөдуктајас, но
Межадорса леспрөдторглөн
тајө абу. Леспрөдторг талунја
лун кежлө Лобос вөручастокө
(обросово) катөдісны сөмын-на
20 кілограмм чері, 20 кілограмм
јај, 250 кілограмм сахар да 150

кілограмм шыдөс. А Ужбурыс-
участокын прөдукта катлөм
пыдді весіг абу-на вузасысыс.

Јуалам Межадор лес-
прөдторгеа вескөдлысјаслыс,
дырө нөшта кутасны тапкасны
да дырө оз ло кылөдчан учас-
токјасө катлөма сојан-јуан прө-
дукта?

Петыр Міш

Аслас төдсајаслы ставыс ем

Појолса леспрөдторгө 1938 вөса
сезонын ез воы ні өті метра
мануфактура да мукөд одежа.
Вөрсә ларокјасса полкајас вы-
лын сөмын тулдасө кымынкө
консерв банка. Вөрын ужалыс-
јасөс одежаөн да обувөн абу
обеспечітөма.

Но самміс обеспечітны лес-
прөдторгса началнік Пысгін
ассө да рөднәјассө. Со удајт-
чылөма Пысгінлы бостны Рај-
леспрөдторг складыс некымын

фуфајка, гынкөмјас да мукөд-
тор, но сіјө ларокјасө ез воы.
Вузалөма лоі аслас кварта-
саң 3 гынацөг, 2 фуфајка да
дас сітец чышјан.

Тајө ужыс тыдалө, кушөма
төждысөны торја вескөдлысјас
стахановецјас вөсна, вөрлезыс
знатнөј јөз вөсна.

Төдө-ө тајөс рајлеспрөдторг-
са началнік Чесноков?

Знајушщөј.

Вөвјас шыгјалөны

Кобраса „Искра“ колхозыс ју-
ралыс Турубанов арсаңыс лөзіс
колхозас көрымсө таргајтны,
скөтлы көрым вердісны кызі
вескалө, а өні механізірованнөј

базайн 30 ужалыс вөв олдө шыг-
моз—турунтөг.

Ташөм уж практікасыс Ту-
рубановсө колө чырыштны.

Котков.